

Zkáza uměleckých děl tvořených z plastů – Záchrana *Milenců* ze sbírek královéhradecké galerie

- Umělecká díla z novodobých materiálů podléhají rychlé a nevratné degradaci.
- Galerie moderního umění v Hradci Králové se zapojila do výzkumného projektu Akademie výtvarných umění v Praze.

Zatímco v zahraničí je problematika degradace plastů a jiných nestandardních materiálů užívaných ke zhotovení uměleckých děl předmětem odborných diskuzí již od 90. let 20. století, v českém prostředí se tento problém aktivně neřeší. Dosud nejsou školeni odborníci, kteří by mohli přispívat k záchraně prací moderních a současných umělců, v jejichž dílech se nestálé hmoty hojně vyskytují. Řada sbírkových předmětů proto podléhá rychlé zkáze.

Zcela výjimečným počinem je v tomto směru dvouletý výzkum restaurátora Jana Kyncla. Akademie výtvarných umění mu v období 2018–2020 umožnila zabývat se danou problematikou v rámci doktorandského programu pod vedením profesora Petra Siegla. Galerie moderního umění v Hradci Králové za tímto účelem poskytla práci sochaře Vítězslava Jungbauera *Milenci* z roku 1958.

Vítězslav Jungbauer (1919, Hradec Králové – 2003, Praha) žil a tvořil v Praze, kde v letech 1945–1947 vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou u Karla Dvořáka. Vedle klasických sochařských materiálů experimentoval také s plexisklem nebo měkčeným polyvinylchloridem – moduritem. Sochu *Milenci* zhotovil neobvyklou technikou vrstveného a barveného moduritu, jehož povrchová úprava imituje růžový mramor. Zevnitř dílo zpevnil dutým armovaným sádrovým jádrem. Právě nesourodost materiálů měla za následek rozpraskání moduritových vrstev a statické narušení sochy.

Restaurátorský zásah zastavil destrukci díla, a to vyjmutím části sádrového jádra, provedením rentoaláže vnitřní části moduritové skořepiny, slepením všech prasklých částí, vytmelením a retušemi prasklin a konečnou konzervací. Plastika je nyní uchovávána v naprosté tmě a ve speciálním boxu v depozitáři královéhradecké galerie s konstantní teplotou 18 °C.

Mnoho času zabralo především zmapování rozsahu poškození díla a vytipování optimálních materiálů pro restaurování. Předcházela mu podrobný průzkum s použitím vědeckých analytických metod zahrnujících zkoumání plastiky pomocí mikroskopických přístrojů, snímkování v UV luminiscenci, RTG snímků a CT. Na výzkumu se podílely laboratoře pražské Akademie, odborná pracoviště Vysoké školy chemicko-technologické v Praze a laboratoře Technického muzea v Praze.

Galerie moderního umění v Hradci Králové se domnívá, že je důležité změnit postoj vládních institucí k záchraně a uchování uměleckých děl zhotovených z alternativních materiálů, uložených v paměťových institucích, a připojit se tak k celosvětovému programu na ochranu moderního umění, který zdárně funguje od 90. let minulého století.

Kontaktní údaje:

Ing. Hana Doležalová
Komunikace s veřejností a s médii
Galerie moderního umění v Hradci Králové
E: komunikace@galeriehk.cz
T: +420 727 806 961

IČO: 00088404 / nejsme plátcí DPH
T: 495 512 538 / E: info@galeriehk.cz
W: www.galeriehk.cz

Príspevková organizace zapsaná v obchodním
rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci
Králové, oddílu Pr, vložce č. 1102